YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

11 päivänä heinäkuuta 2002 *

Asiassa C-139/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään G. Valero Jordana, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään N. Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut yhdyskuntajätteiden uusien polttolaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen ehkäisemisestä 8 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/369/ETY (EYVL L 163, s. 32) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole Mazossa ja Barloventossa La Palman saarella (Espanja) olevien kolmen jätteenpolttouunin osalta varmistanut

— tämän direktiivin 2 artiklan soveltamista, koska kyseiset uunit ovat toiminnassa ilman, että niitä varten olisi annettu lupia

— tämän direktiivin 6 artiklan soveltamista, koska toimivaltaiset viranomaiset eivät ole kyseisten uunien osalta

— suorittaneet määräajoin tehtäviä mittauksia kyseisessä artiklassa säädetyistä muuttujista

— etukäteen hyväksyneet näytteenotto- ja mittaustapoja eivätkä määrittäneet mittauspisteiden sijaintia, eivätkä

— laatineet minkäänlaista mittausohjelmaa

— saman direktiivin 7 artiklan soveltamista, koska kyseisissä uuneissa ei ole apupolttimia, joten palamiselle ei voida taata 850 asteen vähimmäislämpötilaa erityisesti käynnistyksen ja pysäytyksen yhteydessä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit D. A. O. Edward ja C. W. A. Timmermans (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 29.11.2001 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.2.2002 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka saapui Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen 11.4.2000 ja jossa se vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut yhdyskuntajätteiden uusien polttolaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen ehkäisemisestä 8 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/369/ETY (EYVL L 163, s. 32) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole Mazossa ja Barloventossa La Palman saarella (Espanja) olevien kolmen jätteenpolttouunin osalta varmistanut

— tämän direktiivin 2 artiklan soveltamista, koska kyseiset uunit ovat toiminnassa ilman, että niitä varten olisi annettu lupia

— tämän direktiivin 6 artiklan soveltamista, koska toimivaltaiset viranomaiset eivät ole kyseisten uunien osalta

— suorittaneet määräajoin tehtäviä mittauksia kyseisessä artiklassa säädetyistä muuttujista

— etukäteen hyväksyneet näytteenotto- ja mittaustapoja eivätkä määrittäneet mittauspisteiden sijaintia, eivätkä

— laatineet minkäänlaista mittausohjelmaa

— saman direktiivin 7 artiklan soveltamista, koska kyseisissä uuneissa ei ole apupolttimia, joten palamiselle ei voida taata 850 asteen vähimmäislämpötilaa erityisesti käynnistyksen ja pysäytyksen yhteydessä.

Yhteisön säännöstö

2 Teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa neuvoston direktiivissä 84/360/ETY (EYVL L 188, s. 20) säädetään jatkotoimenpiteistä ja menettelyistä, jotka on tarkoitettu ehkäisemään ja/tai vähentämään teollisuuslaitosten aiheuttamaa ilman pilaantumista yhteisössä.

3 Direktiivissä 89/369/ETY täsmennetään direktiivistä 84/360/ETY johtuvat velvoitteet uusien yhdyskuntajätteiden polttolaitosten osalta siten, että siinä säädetään luvista, laitteistoista ja laitteistojen toiminnasta.

4 Direktiivin 89/369/ETY 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että uusien yhdyskuntajätteiden polttolaitosten käyttöä varten direktiivin 84/360/ETY 3 artiklan ja direktiivin 75/442/ETY 8 artiklan mukaisesti tarvittava ennakkolupa kattaa tämän direktiivin 3—10 artiklassa säädetyt ehdot, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 84/360/ETY 4 artiklan soveltamista."

5 Direktiivin 89/369/ETY 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Seuraavat mittaukset on suoritettava uusissa jätteenpolttolaitoksissa:

a) Tiettyjen aineiden pitoisuudet palamiskaasuissa:

i) kokonaispölypitoisuudet, CO-, happi- ja HCL-pitoisuudet on mitattava jatkuvasti ja niistä on pidettävä kirjaa laitoksilla, joiden nimelliskapasiteetti on 1 tonni tunnissa tai sitä suurempi,

ii) Seuraavat pitoisuudet on mitattava määräajoin:

— raskasmetallipitoisuudet, jotka on mainittu 3 artiklan 1 kohdassa, HF- ja SO_2-pitoisuudet laitoksilla, joiden nimelliskapasiteetti on 1 tonni tunnissa tai sitä suurempi,

— kokonaispölypitoisuudet, HCl-, CO- ja happipitoisuudet laitoksilla, joiden nimelliskapasiteetti on vähemmän kuin 1 tonni tunnissa,

— orgaanisten yhdisteiden pitoisuudet yleensä (ilmaistuna hiilen kokonaismääränä).

b) Käyttöarvojen mittaus:

i) Kaasujen lämpötila alueella, jossa 4 artiklan 1 kohdassa määrätyt ehdot täyttyvät, sekä palamiskaasujen vesihöyrypitoisuutta on mitattava jatkuvasti ja mittaustulokset on kirjattava. Vesihöyryn jatkuva mittaus ei ole tarpeen, jos palamiskaasut kuivataan ennen päästöjen analysointia.

ii) Palamiskaasujen pysymisaika 4 artiklan 1 kohdassa määritellyssä 850 °C minimilämpötilassa on todennettava asianmukaisesti vähintään kerran kun jätteenpolttolaitos ensimmäisen kerran otetaan käyttöön sekä odotettavissa olevissa epäedullisimmissa käyttöolosuhteissa.

2. Edellä 1 kohdassa mainittujen mittausten tuloksissa edellytetään seuraavia standardiolosuhteita:

— lämpötila 273 K, paine 101,3 kPa, 11 prosenttia happea tai 9 prosenttia CO_2 kuivassa kaasussa.

Sovellettaessa 3 artiklan 2 kohtaa ne voidaan kuitenkin standardoida seuraaviin olosuhteisiin:

— lämpötila 273 K, paine 101,3 kPa, 17 prosenttia happea kuivassa kaasussa.

3. Kaikki määritystulokset on kirjattava, käsiteltävä ja esitettävä asianmukaisesti siten, että toimivaltaiset viranomaiset voivat niiden itsensä päättämien menettelytapojen mukaisesti todeta, että asetetut ehdot on täytetty.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on etukäteen hyväksyttävä edellä 1 kohdan säännösten mukaiset näytteenotto- ja mittaustavat, menetelmät ja laitteistot sekä näytteenotto- ja mittauspisteiden sijainti.

5. Määräajoin tehtävien mittausten osalta toimivaltaisten viranomaisten on laadittava asianmukaiset mittausohjelmat varmistaakseen, että tulokset edustavat kyseisten aineiden normaalia päästötasoa.

Saaduilla tuloksilla on pystyttävä osoittamaan, että asianmukaisia raja-arvoja on noudatettu."

6 Direktiivin 89/369/ETY 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Kaikki uudet yhdyskuntajätteiden polttolaitokset on varustettava apupolttimilla. Näiden polttimien on käynnistyttävä automaattisesti, kun palamiskaasujen lämpötila laskee alle 850 °C. Niitä on käytettävä myös laitoksen käynnistyksen ja pysäytyksen yhteydessä sen varmistamiseksi, että lämpötila pysyy edellä mainitussa minimissä koko näiden toimintojen ajan ja niin kauan, kun jätettä on polttokammiossa."

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

7 Komissio vastaanotti vuonna 1993 kantelun, joka koski La Palman saarineuvoston myöntämää lupaa viiden polttouunin asentamiseksi eri paikoille saarta (kaksi El Pasoon, kaksi Mazoon ja yksi Barloventoon) ja joka perustui siihen, että tämän luvan myöntäminen ja näiden uunien toiminta oli yhteisön lainsäädännön vastaista.

8 Tämän kantelun johdosta komissio ja Espanja hallitus kävivät kirjeenvaihtoa ja vaihtoivat tietoja. Komissio osoitti Espanjan kuningaskunnalle ensimmäisen virallisen huomautuksen 26.6.1995. Toisaalta sen vuoksi, että tässä kirjeessä ei ollut otettu huomioon tiettyjä Espanjan hallituksen esittämiä huomioita ja toisaalta tämän jälkeen seuranneen kirjeenvaihdon vuoksi komissio lähetti tälle jäsenvaltiolle 23.9.1997 täydentävän virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään huomautuksensa Mazon ja Barloventon polttouuneja koskevista väitteistä.

9 Espanjan viranomaiset selostivat 24.11.1997 ja 28.11.1998 päivätyissä vastauksissaan ne eri toimet, joita oli toteutettu La Palman saaren jätehuollon parantamiseksi.

10 Koska komissio katsoi, että Espanjan kuningaskunta ei ollut noudattanut tiettyjä direktiiveistä 84/360/ETY ja 89/369/ETY johtuvia velvoitteitaan, se osoitti 24.7.1998 tälle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon, jossa se kehotti sitä toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahdessa kuukaudessa lausunnon tiedoksiannosta.

11 Espanjan viranomaiset pyysivät 6.8.1998 päivätyllä kirjeellään tämän määräajan pidentämistä kuukaudella. Komissio myönsi pyydetyn pidennyksen, joten määräaika vastauksen antamiselle perusteltuun lausuntoon päättyi 24.10.1998. Espanjan hallitus antoi ensimmäisen vastauksen 20.11.1998 päivätyssä kirjeessään, jonka liitteenä oli La Palman saarineuvoston selvitys, joka sisälsi tietoja saaren integroidun jätehuoltosuunnitelman edistymisestä ja eri toimenpiteistä, joita oli toteutettu jätteiden keräämisen ja käsittelemisen alalla. Espanjan hallitus lähetti 3.2.1999 päivätyllä kirjeellään komissiolle lisätietoja.

12 Komissio pyysi 28.5.1999 päivätyllä kirjeellään Espanjan hallitusta esittämään jäljennöksen La Palman saaren integroidusta jätehuoltosuunnitelmasta, vahvistamaan polttouunien sulkemisaikataulun sekä toimittamaan tietoja toimenpiteistä, jotka oli toteutettu Kanarian saarten hallituksen kauppa- ja teollisuusministeriön tältä osin tekemän päätöksen noudattamiseksi, erityisesti päätöksen edellyttämät mittaustulokset ja arviot.

13 Vastauksena tähän kirjeeseen Espanjan hallitus lähetti komissiolle 21.6.1999 jäljennöksen La Palman saaren integroidusta jätehuoltosuunnitelmasta, joka oli hyväksytty 2.10.1998, ja Lagunan yliopiston alustavan tutkimuksen, joka oli päivätty 10.6.1999 ja jossa ehdotettiin suunnitelmaa polttouunien päästöjen valvontatoimenpiteiden toteuttamiseksi.

14 Koska Espanjan hallituksen toimittamien tietojen perusteella perustellussa lausunnossa esitettyjä laiminlyöntejä ei ollut korjattu, komissio päätti nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Tutkittavaksi ottaminen

15 Espanjan hallitus toteaa, että koko oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn kuluessa komissio myönsi, että Mazon ja Barloventon polttouunien asentamiselle oli lupa todeten, että "uunien asentamiselle annetussa luvassa ei vahvistettu direktiivissä tarkoitettuja toimintaehtoja". Kuitenkin nyt käsiteltävänä olevassa kannekirjelmässä komissio väitti, että näille uuneille ei ollut myönnetty direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaista lupaa. Espanjan hallitus väittää, että komissio

on muuttanut direktiivin 89/369/ETY 2 artiklaa koskevaa väitettään vastoin sitä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettua periaatetta, jonka mukaan perustellun lausunnon ja komission kanteen on perustuttava samoihin väitteisiin. Käsiteltävänä oleva kanne on siis jätettävä tutkimatta.

16 Komissio toteaa, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että vaatimus siitä, että perusteltu lausunto ja komission kanne perustuvat samoihin väitteisiin, ei voi kuitenkaan merkitä sitä, että perustellussa lausunnossa esitetyn oikeudenkäynnin kohteen ja kannekirjelmässä esitettyjen vaatimusten pitäisi olla kaikissa tapauksissa täysin yhteneväisiä. Yhteisöjen tuomioistuin on siis hyväksynyt, että vaatimukset muotoillaan uudelleen kannekirjelmässä tai vastauskirjelmässä, jotta jäsenvaltion perusteltuun lausuntoon antamassa vastauksessa tai vastineessa esittämät argumentit voidaan ottaa huomioon. Komissio katsoo, että tämä oikeuskäytäntö soveltuu nyt käsiteltävänä olevaan tapaukseen, koska se on kannekirjelmässään ottanut huomioon Espanjan hallituksen perusteltuun lausuntoon 3.2.1999 antamassa vastauksessa esittämät perusteet. Komissio katsoo, että koska Espanjan hallitus on tässä vastauksessa itse myöntänyt, että Mazon ja Barloventon kolmen polttouunin toiminta oli aloitettu ilman, että niiden käyttöä varten olisi annettu ennakkolupa, se ei voi syyttää komissiota puolustautumisoikeuksiensa loukkaamisesta.

17 Aluksi on todettava, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa ei ole kiistetty perustellun lausunnon ja sitä edeltäneen menettelyn säännönmukaisuutta. Espanjan hallitus väittää kuitenkin, että kannekirjelmässä oleva direktiivin 89/369/ETY 2 artiklaa koskeva väite poikkeaa perusteltuun lausuntoon sisältyvästä väitteestä.

18 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 226 artiklan nojalla nostetun kanteen kohde rajataan kyseisessä määräyksessä tarkoitetussa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, ja komission perustellun lausunnon ja kanteen on tästä syystä perustuttava yhdenmukaisiin väitteisiin (ks. asia C-11/95, komissio v. Belgia, tuomio 10.9.1996, Kok. 1996, s. I-4115, 73 kohta ja asia C-279/94, komissio v. Italia, tuomio 16.9.1997, Kok. 1997, s. I-4743, 24 kohta).

19 Tämä vaatimus ei kuitenkaan merkitse sitä, että virallisessa huomautuksessa esitettyjen perusteiden sekä perustellun lausunnon ja kannekirjelmässä esitettyjen vaatimusten pitäisi aina olla täysin yhteneviä, kun oikeudenkäynnin kohdetta ei ole laajennettu tai muutettu vaan päinvastoin ainoastaan rajattu (ks. em. asia komissio v. Italia, tuomion 25 kohta ja asia C-191/95, komissio v. Saksa, tuomio 29.9.1998, Kok. 1998, s. I-5449, 56 kohta).

20 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa direktiivin 89/369/ETY 2 artiklaa koskevan väitteen uudelleenmuotoilu kannekirjelmässä ei laajenna, muuta tai edes rajoita kanteen kohdetta siitä, millaisena se on esitetty perustellussa lausunnossa.

21 Komission niin virallisessa huomautuksessa, perustellussa lausunnossa kuin kannekirjelmässäkin esittämä arvostelu siitä, että Espanjan kuningaskunta on laiminlyönyt jäsenyysvelvoitteitaan, koskee sitä, että Mazon ja Barloventon kolme polttouunia eivät ole direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaisia. Muotoilemalla kannekirjelmässä uudelleen direktiivin 89/369/ETY 2 artiklaa koskevan väitteen komissio on ainoastaan halunnut ottaa huomioon sen uuden näytön, joka sen mukaan on ilmaantunut perustellun lausunnon lähettämisen jälkeen.

22 Tällä uudelleenmuotoilulla ei ole vaikutusta Espanjan hallituksen puolustautumisoikeuksiin. Viimeksi mainittu on voinut tässä menettelyssä täysin esittää argumenttinsa, jotka koskevat direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaisten käyttölupien ennakolta myöntämistä Mazon ja Barloventon polttolaitoksille. Yhteisöjen tuomioistuimen on tutkittava näiden argumenttien perusteltavuus asiakysymyksen tutkimisen yhteydessä.

Pääasia

Direktiivin 89/369/ETY 2 artikla

23 Komissio toteaa, että Mazon ja Barloventon polttolaitoksille ei ole annettu direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaista käyttölupaa, kuten Espanjan hallitus myönsi 3.2.1999 päivätyssä kirjeessään, jossa se lähetti Kanarian saarten hallituksen kauppa- ja teollisuusministeriön 30.11.1998 päivätyn raportin (jäljempänä raportti). Espanjan hallitus on näin ollen laiminlyönyt tästä säännöksestä johtuvia velvoitteitaan.

24 Espanjan hallitus toteaa ensiksi, että direktiivin 89/369/ETY 2 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvoite toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että polttolaitosten käyttöä varten tarvittava ennakkolupa kattaa tämän direktiivin 3—10 artiklassa säädetyt ehdot. Espanjan hallituksen mukaan tämä velvollisuus on täytetty 11.9.1992 annetulla kuninkaan asetuksella Real Decreto 1088/1992 de normas sobre limitacíon de emisiones a la atmósfera de determinados agentes contaminentes procedentes de instalaciones de incineración de residuos municipales (kuninkaan asetus, joka koskee yhdyskuntajätteiden polttolaitoksista peräisin olevien tiettyjen saastuttavien aineiden päästöjen rajoittamista; BOE no 235, 30.9.1992, s. 33356; jäljempänä kuninkaan asetus 1088/1992).

25 Koska direktiivin 89/369/ETY 2 artiklasta johtuva velvoite on luonteeltaan normatiivinen ja koska tämän säännöksen laiminlyönti voi olla kysymyksessä vain, jos ei ole lainkaan annettu säännöstä, jolla se saatettaisiin osaksi kansallista

oikeusjärjestystä, komissio ei voi arvostella Espanjan kuningaskuntaa tällaisesta laiminlyönnistä väittämällä, että kysymyksessä olevilla uuneilla ei ollut käyttölupaa.

26 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa on todettava, että komissio ei arvostele Espanjan hallitusta siitä, että se ei olisi pannut täytäntöön direktiiviä 89/369/ETY tai että se olisi tehnyt tämän puutteellisesti. Päinvastoin komission väite koskee sitä, että konkreettisissa tapauksissa eli Mazon ja Barloventon polttolaitosten osalta tiettyjä direktiivistä 89/369/ETY johtuvia velvoitteita ei ole noudatettu.

27 Tältä osin on muistettava, että EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan (josta on tullut EY 249 artiklan kolmas kohta) mukaan direktiivi velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota. Kuten muun muassa asiassa C-60/01, komissio v. Ranska, 18.6.2002 annetusta tuomiosta ilmenee (Kok. 2002, s. I-5679, 33 kohta), direktiivissä 89/369/ETY asetetaan jäsenvaltioille tulosta koskevia velvoitteita, jotka on muotoiltu selvästi ja yksiselitteisesti, jotta niiden polttolaitokset täyttäisivät säädetyissä määräajoissa yksityiskohtaiset ja täsmälliset vaatimukset. Jäsenvaltio siis täyttää direktiivin 89/369/ETY mukaiset velvoitteensa ja saavuttaa siinä asetetun tuloksen vain, jos sen lisäksi, että tämän direktiivin säännökset on saatettu asianmukaisesti osaksi kansallista oikeusjärjestystä, myös sen alueella sijaitsevien polttolaitosten käyttöönotto ja toiminta on direktiivin 89/369/ETY säännöksissä asetettujen vaatimusten mukaista. Tästä seuraa, toisin kuin Espanjan hallitus väittää, että direktiivin 89/369/ETY säännösten asianmukainen saattaminen osaksi kansallista oikeusjärjestystä ei riitä tästä direktiivistä johtuvien velvoitteiden noudattamiseksi.

28 Näin ollen Espanjan hallituksen argumentilla, joka perustuu siihen, että direktiivi 89/369/ETY on pantu asianmukaisesti täytäntöön, ei ole merkitystä niihin väitteisiin nähden, jotka komissio on esittänyt tämän jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä, ja se on näin ollen hylättävä.

29 Espanjan hallitus väittää toiseksi, että se ei perusteltuun lausuntoon antamissaan vastauksissa missään vaiheessa myöntänyt, että Mazon ja Barloventon polttolaitokset olisi otettu käyttöön ilman, että niille olisi myönnetty käyttölupaa. Se päinvastoin väittää, että nämä laitokset ovat saaneet kaksi lupaa. Ensiksi niille annettiin "maankäyttölupa" 24.4.1990 (jäljempänä 24.4.1990 myönnetyt luvat). Toiseksi näitä uuneja koski toiminnan luokittelua ja korjaustoimenpiteiden arviointia koskeva pakottava muotovaatimus, jonka La Palman saarineuvosto täytti 9.1.1992 (jäljempänä 9.1.1992 myönnetyt luvat).

30 Tältä osin on todettava, että komission väite, jonka mukaan Espanjan hallitus olisi 3.2.1999 perusteltuun lausuntoon antamassaan vastauksessa, jonka yhteydessä se lähetti raportin, myöntänyt, ettei kyseisille laitoksille ollut lainkaan annettu direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaista lupaa, perustuu tämän raportin virheelliseen tulkintaan.

31 Raportin 2 ja 3 kohdassa Espanjan viranomaiset pelkästään totesivat, että "teollisuudesta annetun lain nro 21/1992 3 ja 4 §:n mukaisesti" Kanarian saarten hallituksen kauppa- ja teollisuusministeriön lupaa tähän tarkoitukseen ei tarvittu, ilman että raportissa olisi muuten todettu, että kysymyksessä olevien polttolaitosten käyttöä varten ei tarvittu mitään muuta ennakkolupaa. Raportin 4 kohdassa viranomaiset totesivat lisäksi, että "teollisuusperäisen saastumisen osalta kauppa- ja teollisuusministeriön olisi pitänyt puuttua asiaan siinä vaiheessa, kun käyttöönottoon annetaan lupa", myöntämättä kuitenkaan, että Mazon ja Barloventon polttolaitosten käyttöönottoa ei ollut edeltänyt lupavaihe.

32 Näin ollen koska Espanjan viranomaiset eivät myöntäneet raportissa, että direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaista käytölle tarvittavaa ennakkolupaa ei ollut annettu Mazon ja Barloventon polttolaitoksille, komissio ei voi vedota

tähän raporttiin oikeudellisesti riittävänä näyttönä sille, että väitetty jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen olisi tämän säännöksen osalta tapahtunut.

33 On siis tutkittava, voidaanko direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan rikkominen osoittaa muiden seikkojen perusteella, kun otetaan huomioon Espanjan hallituksen väite, jonka mukaan se on käsiteltävänä olevassa tapauksessa noudattanut tätä säännöstä myöntäessään luvat 24.4.1990 ja 9.1.1992.

34 Komissio toteaa 24.4.1990 myönnetyistä luvista, että ne kuuluvat aluesuunnittelun valvontaan. Tällaiset luvat ovat tarpeen käsiteltävänä olevassa tapauksessa, koska Mazon ja Barloventon polttouunien rakentamiseen tarkoitettu alue on luokiteltu maaseutualueeksi, jolle ei ole mahdollista rakentaa laitoksia ilman lupia. Näin ollen komissio katsoo, että 24.4.1990 myönnettyjä lupia ei voida pitää direktiivin 89/369/ETY 2 artiklassa säädetyt ehdot täyttävinä käyttöä varten annettuina ennakkolupina.

35 Tältä osin riittää kun todetaan, että Espanjan hallitus täsmensi istunnossa, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa sen mukaan direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaiset käyttöä varten annettavat ennakkoluvat olivat kysymyksessä olevien laitosten osalta La Palman saarineuvoston 9.1.1992 antamat luvat, jotka perustuivat asetukseen Reglamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas y Peligrosas (häiritsevää, epäterveellistä, vahingollista ja vaarallista toimintaa koskeva asetus), joka oli hyväksytty 30.11.1961 annetulla asetuksella nro 2414 (BOE nro 292, 7.12.1961; jäljempänä vuoden 1961 asetus). Näin ollen Espanjan hallitus on itse todennut, että 24.4.1990 myönnetyt luvat eivät olleet direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan ehdot täyttäviä lupia.

36 Edellä esitetystä seuraa lisäksi, että on hylättävä myös Espanjan hallituksen argumentti, jonka mukaan kysymyksessä olevat laitokset eivät olleet uusia laitoksia, ja että tämän vuoksi direktiiviä 89/369/ETY ei sovelleta niihin. Direktiivissä 89/369/ETY tarkoitettu uusi laitos on direktiivin 1 artiklan 5 kohdan ja 12 artiklan 1 kohdan mukaan polttolaitos, jolle on myönnetty käyttölupa 1.12.1990 jälkeen. Koska Espanjan hallitus on myöntänyt, että juuri 9.1.1992 myönnettyjä lupia on pidettävä direktiivin 89/369/ETY 2 artiklassa tarkoitettuina käyttöä varten annettuina ennakkolupina, kysymyksessä olevat laitokset ovat siis direktiivissä 89/369/ETY tarkoitetussa merkityksessä uusia, ja tätä direktiiviä sovelletaan niihin.

37 Jotta voitaisiin osoittaa direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan noudattamatta jättäminen, on vielä näytettävä, että 9.1.1992 myönnettyjä lupia ei ole pidettävä tässä säännöksessä asetetut ehdot täyttävinä käyttöä varten annettuina ennakkolupina.

38 Komissio katsoo, että 9.1.1992 myönnetyt luvat eivät täytä näitä ehtoja. Erityisesti vuoden 1961 asetuksesta ilmenee, että näiden lupien tarkoituksena on yleisesti niiden vaikutusten valvominen, joita toiminnalla on hygieniaan, ympäristön turvallisuuteen ja työntekijöiden työoloihin. Luvissa, jotka myönnettiin 9.1.1992, määrättiin vain kolmesta korjaavasta toimenpiteestä, nimittäin savu-, kaasu- ja tuhkapäästöjen ja valon läpäisemättömyystason määräajoin tapahtuvista mittauksista, rottien hävittämiskampanjan toteuttamisesta sekä työturvallisuutta ja työhygieniaa koskevien kansallisten säännösten noudattamisen valvonnasta.

39 Komissio toteaa lisäksi, että direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukainen lupa on myönnettävä kaikille sellaisen laitoksen käyttäjille, jotka täyttävät tämän direktiivin 3—10 artiklassa säädetyt ehdot, kun sitä vastoin 9.1.1992 myönnettyjen lupien kaltaiset luvat ovat vain harkinnanvaraisia. Komissio muistuttaa lisäksi, että direktiivi 89/369/ETY saatettiin osaksi Espanjan kansallista oikeusjärjestystä

kuninkaan asetuksella 1088/1992. Tässä asetuksessa ei viitata vuoden 1961 asetukseen perustuviin lupiin eli 9.1.1992 myönnetyn kaltaisiin lupiin. Päinvastoin siinä viitataan toisen tyyppisiin lupiin, joista säädettiin Espanjan oikeudessa jo Mazon ja Barloventon polttolaitosten käyttöönottohetkellä tammikuussa 1992, mutta joita niille ei koskaan myönnetty.

40 Espanjan hallitus katsoo, että väittäessään, että 9.1.1992 myönnettyjä lupia ei voida rinnastaa lupiin, joista säädetään toimessa, jolla direktiivi 89/369/ETY saatettiin osaksi kansallista oikeusjärjestystä, komissio unohtaa, että tätä direktiiviä ei ollut vielä saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä kun nämä luvat myönnettiin. Lisäksi se toteaa, että näissä luvissa määrättiin korjaavista toimenpiteistä ympäristön osalta ja että niiden tavoite voidaan siis rinnastaa direktiivin 89/369/ETY 11:nnessä johdanto-osan perustelukappaleessa tarkoitettuun "ympäristön tehokkaaseen suojeluun".

41 Ensiksi on muistettava, että direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaan uusien yhdyskuntajätteiden polttolaitosten käyttöä varten tarvittavan ennakkoluvan on katettava kaikki tämän direktiivin 3—10 artiklassa säädetyt ehdot. Näin ollen vaikka oletettaisiin, että vuoden 1961 asetuksen perusteella myönnettyjen lupien tarkoitus on rinnastettavissa tämän direktiivin 2 artiklassa tarkoitettujen lupien tarkoitukseen, niiden on lisäksi täytettävä tästä säännöksestä johtuvat velvoitteet.

42 Tältä osin 9.1.1992 myönnettyjen lupien sisällön tarkastelu osoittaa, että Mazon ja Barloventon polttolaitoksiin kohdistettiin korjaavia toimenpiteitä kuten toimivaltaisten viranomaisten määräajoin toteuttamia savu-, kaasu- ja tuhkapäästöjen mittauksia sen selvittämiseksi, täyttivätkö nämä laitokset voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä tältä osin asetetut edellytykset. Näistä luvista ilmenee myös, että toimivaltaisten viranomaisten oli vierailtava kysymyksessä olevissa laitoksissa ennen niiden käyttöönottoa sen selvittämiseksi, oliko korjaavia toimenpiteitä sovellettu.

43 Näin ollen on todettava, että 9.1.1992 myönnettyjen lupien sisällön perusteella ei voida sulkea pois sitä, että kun otetaan huomioon luvissa määrätyt korjaavat toimenpiteet, ainakin osa direktiivin 89/369/ETY 3—10 artiklassa säädetyistä ehdoista on tosiasiallisesti täytetty käsiteltävänä olevassa tapauksessa.

44 Jotta tämä voitaisiin todentaa, olisi pitänyt tutkia ensinnäkin niiden kansallisten säännösten sisältö, joihin viitattiin 9.1.1992 myönnetyissä luvissa, ja toiseksi näissä säännöksissä asetettujen vaatimusten yhdenmukaisuus direktiivin 89/369/ETY 3—10 artiklassa säädettyjen ehtojen kanssa.

45 Tältä osin on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 226 artiklan mukaisessa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä komission on näytettävä toteen, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu. Juuri komission on esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle ne seikat, jotka ovat välttämättömiä, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi tutkia, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta, eikä se voi nojautua mihinkään oletukseen (ks. asia 96/81, komissio v. Alankomaat, tuomio 25.5.1982, Kok. 1982, s. 1791, 6 kohta; asia C-62/89, komissio v. Ranska, tuomio 20.3.1990, Kok. 1990, s. I-925, 37 kohta; asia C-300/95, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 29.5.1997, Kok. 1997, s. I-2649, 31 kohta ja asia C-408/97, komissio v. Alankomaat, tuomio 12.9.2000, Kok. 2000, s. I-6417, 15 kohta).

46 Komissio ei pelkästään väittämällä, että 9.1.1992 päivätyt luvat ovat erityyppisiä ja että niillä on eri tarkoitus kuin direktiivin 89/369/ETY 2 artiklassa tarkoitetut luvat, ole esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle sellaisia seikkoja, joiden perusteella se olisi voinut suorittaa tämän tuomion 44 kohdassa tarkoitetun tutkimuksen. Yhteisöjen tuomioistuin ei siis voi todeta, täyttävätkö 9.1.1992 myönnetyt luvat, joiden tarkoitus voi olla direktiivin 89/369/ETY 2 artiklassa tarkoitettujen lupien tarkoitukseen rinnastettavissa, yhden, useampia tai peräti kaikki tämän direktiivin 3—10 artiklassa säädetyistä ehdoista.

47 On siis pääteltävä, että komissio ei ole oikeudellisesti riittävällä tavalla näyttänyt toteen, että Espanjan kuningaskunta olisi jättänyt noudattamatta direktiivin 89/369/ETY 2 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

Direktiivin 89/369/ETY 6 ja 7 artikla

48 Komissio katsoo, että Espanjan hallitus on perusteltuun lausuntoon 3.2.1999 antamassaan vastauksessa myöntänyt, että vastoin direktiivin 89/369/ETY 6 artiklaa se ei ollut suorittanut määräajoin tehtäviä Mazon ja Barloventon polttolaitosten palamiskaasujen mittauksia, hyväksynyt näytteenotto- ja mittaustapoja eikä laatinut mittausohjelmia. Espanjan hallitus on komission mukaan mainitussa vastauksessa myöntänyt myös, että Mazon ja Barloventon polttolaitoksia ei ollut varustettu direktiivin 7 artiklan mukaisilla apupolttimilla.

49 Tältä osin on todettava, että Espanjan hallitus ei ole tässä oikeudenkäyntimenettelyssä reagoinut näihin komission väitteisiin. Tästä on pääteltävä, että Espanjan hallitus ei kiistä niitä. Asiakirja-aineistosta ei myöskään ilmene, että Mazon ja Barloventon polttolaitosten käyttöönotossa ja toiminnassa olisi noudatettu direktiivin 89/369/ETY 6 ja 7 artiklan mukaisia edellytyksiä.

50 Siitä argumentista, jolla Espanjan hallitus on perustellut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä ja joka perustuu siihen, että kysymyksessä olevien uunien toiminnasta ei aiheudu ympäristölle haitallisia vaikutuksia, on todettava, että vaikka näiden laitosten ympäristövaikutukset olisivatkin saavuttaneet ympäristön kannalta hyväksyttävän tason, tämä tulos ei vapauta Espanjan hallitusta velvollisuudesta noudattaa direktiivin 89/369/ETY 6 ja 7 artiklassa asetettuja edellytyksiä. Kuten tämän tuomion 27 kohdassa on todettu, jäsenvaltio siis täyttää direktiivin 89/369/ETY mukaiset velvoitteensa ja saavuttaa siinä asetetun tuloksen vain, jos sen alueella sijaitsevien polttolaitosten käyttöönotto ja

toiminta on direktiivin 89/369/ETY säännöksissä asetettujen vaatimusten mukaista.

51 Siitä Espanjan hallituksen väitteestä, joka perustuu siihen, että kysymyksessä olevat uunit purettiin ja suljettiin syyskuussa 2000, on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa, otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (asia C-214/96, komissio v. Espanja, tuomio 25.11.1998, Kok. 1998, s. I-7661, 25 kohta ja asia C-384/97, komissio v. Kreikka, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. I-3823, 35 kohta). Kun otetaan huomioon, että Mazon ja Barloventon polttolaitokset purettiin ja suljettiin perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen eli 24.10.1998 jälkeen, tämä väite on hylättävä.

52 Edellä esitetty huomioon ottaen on todettava, että Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 89/369/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole Mazossa ja Barloventossa La Palman saarella olevien kolmen jätteenpolttouunin osalta varmistanut

— tämän direktiivin 6 artiklan soveltamista, koska toimivaltaiset viranomaiset eivät ole kyseisten uunien osalta

— suorittaneet määräajoin tehtäviä mittauksia kyseisessä artiklassa säädetyistä muuttujista

— etukäteen hyväksyneet näytteenotto- ja mittaustapoja eivätkä määrittäneet mittauspisteiden sijaintia, eivätkä

— laatineet minkäänlaista mittausohjelmaa

— tämän direktiivin 7 artiklan soveltamista, koska kyseisissä uuneissa ei ole apupolttimia, joten palamiselle ei voida taata 850 asteen vähimmäislämpötilaa erityisesti käynnistyksen ja pysäytyksen yhteydessä.

Kanne hylätään muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

53 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi. Koska komissio on hävinnyt asian osittain, se on velvoitettava korvaamaan kolmannes ja Espanjan kuningaskunta kaksi kolmannesta oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Espanjan kuningaskunta ei ole noudattanut yhdyskuntajätteiden uusien polttolaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen ehkäisemisestä 8 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/369/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole Mazossa ja Barloventossa La Palman saarella (Espanja) olevien kolmen jätteenpolttouunin osalta varmistanut

— tämän direktiivin 6 artiklan soveltamista, koska toimivaltaiset viranomaiset eivät ole kyseisten uunien osalta

— suorittaneet määräajoin tehtäviä mittauksia kyseisessä artiklassa säädetyistä muuttujista

— etukäteen hyväksyneet näytteenotto- ja mittaustapoja eivätkä määrittäneet mittauspisteiden sijaintia, eivätkä

— laatineet minkäänlaista mittausohjelmaa

— tämän direktiivin 7 artiklan soveltamista, koska kyseisissä uuneissa ei ole apupolttimia, joten palamiselle ei voida taata 850 asteen vähimmäislämpötilaa erityisesti käynnistyksen ja pysäytyksen yhteydessä.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan kolmannes ja Espanjan kuningaskunta kaksi kolmannesta oikeudenkäyntikuluista.

Jann Edward Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä heinäkuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

viidennen jaoston puheenjohtaja